

סוכנות כפולות: חברות דואליות נהנות מהגנה סמויה

בבורסה בתל אביב נסחרות עתה 56 חברות רישום כפול ■ באתר הבורסה מפורטות 11 סיבות מדוע רישום כפול טוב לחברות, אבל רק שני יתרונות עבור המשקיעים ■ היתרון הגדול לחברות והחיסרון הגדול למשקיעים אינם מופיעים ברשימה

06:23 12.01.2020 מאת: **עידו באום**

בבורסה בתל אביב נסחרות עתה 56 חברות רישום כפול - כלומר, חברות שמניותיהן נסחרות בה כבורסה שנייה בנוסף לבורסה עיקרית גדולה בעולם, כמו נאסד"ק, ניו יורק ולונדון. באתר הבורסה מפורטות 11 סיבות מדוע רישום כפול טוב לחברות, אבל רק שני יתרונות עבור המשקיעים: פשוט יותר להשקיע בחברה זרה שנסחרת בישראל וקל לגוון את תיק ההשקעה. היתרון הגדול לחברות והחיסרון הגדול למשקיעים אינם מופיעים ברשימה: האחריות להפרות חוקי ניירות ערך היא לפי חוקי המדינה הזרה. בתרגום פשוט: קשה לתבוע את החברות האלה.

שופט בית המשפט הכלכלי רות רונן דחתה בשבוע שעבר בקשה של חברת כיל לסלק על הסף תביעה ייצוגית על פרט מטעה. לפי התביעה שהגיש עו"ד רונן עדיני בשם התובעת הייצוגית, חברת רבקה טכנולוגיות, כיל הטעתה את המשקיעים בדיווחיה על כישלון פרויקט מחשוב שהביא למחיקה של כמעט רבע מיליארד שקל ב-2016.

השופטת רונן קבעה כי הדין שיחול על ניהול התביעה הוא הדין האמריקאי. באופן חריג אפילו השאלה אם התביעה התיישנה נדונה לפי הדין האמריקאי. בסופו של דבר דחתה השופטת את טענת ההתיישנות של כיל, שמיוצגת בידי עו"ד רון ברקמן. רונן לא המציאה את הגלגל. היא יישמה את כוונת המחוקק ורשות ניירות ערך - להבטיח לחברות הרישום הכפול שהדין הישראלי כמעט לא יחול עליהן.

אמנם התביעה לא סולקה, אבל מצפה לה קרב במעלה ההר. חוק הרישום הכפול מגדיל את המכשולים בתביעות נגד החברות הדואליות. המקרה של כיל מדגים זאת היטב. זו חברה גדולה במונחים ישראליים, אבל המסחר בה בארה"ב דל - ולכן היא לא יעד אטרקטיבי למגישי תביעות ייצוגיות. רק בישראל כדאי לתבוע אותה, אבל כדי לנהל תביעה ייצוגית נדרש התובע להציג גם חוות דעת כלכלית וגם לשלם למומחה בדין האמריקאי, בעלויות שמגיעות למאות אלפי שקלים.

יש 11 חברות רישום כפול במדד ת"א 35 (כשליש מהמדד) ועוד 15 חברות במדד ת"א 90 - ובסך הכל מדובר ב-20% מהחברות במדד ת"א 125. במקום שהרישום הכפול יגדיל את הבקרה על חברות משמעותיות כאלה, שהפנסיות שלנו מושקות בהן, בפועל הן חשופות לסיכון נמוך יותר של תביעות ייצוגיות.